

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1983-1984

13 AVRIL 1984

Projet de loi modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants

EXPOSE DES MOTIFS

Le projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de vous soumettre a comme objectif de modifier certaines dispositions de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants. Deux mesures sont proposées.

La première a comme but principal d'étendre le principe du plafonnement du revenu professionnel de référence en faveur des pensionnés qui ne touchent que les 2/3 de leur pension.

La deuxième tend à éviter, dans la mesure du possible, la prescription des cotisations du statut social.

Ces deux mesures feront l'objet d'un examen plus approfondi dans le commentaire des articles.

Commentaire des articles

Article 1er

Les cotisations des travailleurs indépendants sont calculées en partant d'un revenu professionnel de référence qui est celui de la troisième année précédant celle pour laquelle les cotisations sont dues. Ce revenu est indexé.

Déjà l'article 11, § 5, actuel de l'arrêté royal n° 38 plafonne ce revenu dès lors qu'on se trouve devant un pensionné qui exerce son activité professionnelle dans les limites autorisées par la réglementation en la matière ou devant une

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1983-1984

13 APRIL 1984

Ontwerp van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het wetsontwerp, dat de Regering de eer heeft u voor te leggen, heeft als objectief sommige bepalingen van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen te wijzigen. Twee maatregelen worden voorgesteld.

De eerste heeft als belangrijkste doel het principe van de begrenzing van het refertebedrijfsinkomen uit te breiden ten voordele van de gepensioneerden die slechts 2/3 van hun pensioen ontvangen.

De tweede strekt ertoe in de mate van het mogelijke de verjaring van de sociaal-statuutsbijdragen te verhinderen.

Deze twee maatregelen zullen het voorwerp uitmaken van een grondiger onderzoek in de commentaar van de artikelen.

Commentaar van de artikelen

Artikel 1

De bijdragen van de zelfstandigen worden berekend vertrekend van een refertebedrijfsinkomen dat betrekking heeft op het derde jaar dat datgene voorafgaat waarvoor de bijdragen verschuldigd zijn. Dit inkomen wordt geïndexeerd.

Nu reeds begrenst artikel 11, § 5, van het koninklijk besluit nr. 38 dit inkomen wanneer men te maken heeft met een gepensioneerde die zijn beroepsbezighed uitoefent binnen de door de geldende reglementering toegelaten grenzen of

assujettie dont le mari bénéficiait d'une pension de ménage dont le paiement requiert une limitation des revenus professionnels de l'épouse.

Le texte est précisé en ce qui concerne le plafonnement en faveur de l'assujetti dont le conjoint bénéficiait de la pension dite « de ménage ».

Par ailleurs, le plafonnement est étendu en faveur des pensionnés qui ne touchent que les 2/3 de leur pension pour le motif qu'ils exercent une activité professionnelle produisant un revenu qui est supérieur au revenu professionnel autorisé sans dépasser le double de cette limite. Pour les assujettis en cause, le plafond prévu par l'article 11, § 5, sera évidemment fixé en conséquence.

Article 2

La Cour des Comptes a souvent insisté afin que tout soit mis en œuvre pour éviter la prescription des cotisations du statut social.

La modification proposée à l'article 16 de l'arrêté royal n° 38 répond à cette préoccupation :

1° elle prévoit l'interruption de la prescription par l'envoi par l'I.N.A.S.T.I., chargé du dépistage des assujettis, d'une lettre recommandée mettant les intéressés en demeure de s'affilier à une caisse d'assurances sociales;

2° elle ajoute aux actes interruptifs de la prescription l'envoi d'une lettre recommandée par l'organisme qui réclame les cotisations dont l'assujetti est redevable.

Cet organisme sera, suivant le cas, la caisse libre d'assurances sociales ou la Caisse nationale auxiliaire.

Il est normal que l'extension des actes interruptifs de la prescription joue dans les deux sens. Ainsi la personne qui a payé indûment des cotisations pourra, elle aussi, interrompre la prescription par l'envoi d'une lettre recommandée réclamant le remboursement des cotisations payées.

Telle est, Mesdames, Messieurs, la teneur du projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations.

Le Ministre des Classes moyennes,
L. OLIVIER.

Le Ministre des Affaires sociales,
J.-L. DEHAENE.

Le Secrétaire d'Etat aux Classes moyennes,
E. KNOOPS.

met een onderworpen wier man een gezinspensioen geniet waarvan de betaling een beperking vergt van het bedrijfsinkomen van de echtgenoot.

De tekst wordt gepreciseerd wat de begrenzing betreft ten voordele van de onderworpen wiens echtgenoot een « gezinspensioen » geniet.

Anderzijds, wordt de begrenzing uitgebreid ten voordele van de gepensioneerden die slechts 2/3 van hun pensioen ontvangen, omwille van het feit dat ze een beroepsbezighed uitoefenen die een inkomen oplevert dat hoger ligt dan het bedrag van het toegelaten bedrijfsinkomen, zonder het dubbele van deze grens te overschrijden. Voor de betrokken onderworpenen zal het maximumbedrag voorzien door artikel 11, § 5, natuurlijk naar verhouding worden vastgesteld.

Artikel 2

Het Rekenhof heeft dikwijls aangedrongen opdat alles in het werk zou gesteld worden om de verjaring van de sociaalstatuutsbijdragen te verhinderen.

De wijziging voorgesteld in artikel 16 van het koninklijk besluit nr. 38 komt aan deze bezorgdheid tegemoet :

1° ze voorziet de stuiting van de verjaring door de verzending door het R.S.V.Z., belast met de opsporing van de onderworpenen, van een aangetekend schrijven waardoor de betrokkenen aangemaand worden bij een sociaal verzekeringsfonds aan te sluiten;

2° bij de handelingen die de verjaring stuiten wordt gevoegd het verzenden van een aangetekend schrijven door het organisme dat de bijdragen opvordert die de onderworpen verschuldigd is.

Dit organisme zal, al naargelang van het geval, het vrij sociaal-verzekeringsfonds zijn of de Nationale Hulpkas.

Het is normaal dat de uitbreiding van de verjaringstuitende handelingen in beide richtingen speelt. Zo zal de persoon die ten onrechte bijdragen betaalde eveneens de verjaring kunnen stuiten door de verzending van een aangetekend schrijven, waarbij de terugbetaling van de gestorte bijdragen wordt gevraagd.

Dit is, Mevrouwen, Mijne Heren, de draagwijdte van het ontwerp van wet dat de Regering de eer heeft u ter beraadslaging voor te leggen.

De Minister van Middenstand,
L. OLIVIER.

De Minister van Sociale Zaken,
J.-L. DEHAENE.

De Staatssecretaris voor Middenstand,
E. KNOOPS.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Classes moyennes, de Notre Ministre des Affaires sociales et de Notre Secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Classes moyennes, Notre Ministre des Affaires sociales et Notre Secrétaire d'Etat aux Classes moyennes sont chargés de présenter en Notre Nom, aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE 1^e

L'article 11, § 5, de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, modifié par les lois des 6 février 1976 et 24 décembre 1976, est remplacé par la disposition suivante :

« § 5. Lorsqu'une pension de retraite ou de survie ou un avantage en tenant lieu, pour le paiement desquels interviennent des conditions relatives à l'exercice d'une activité professionnelle, est effectivement payable à l'assujetti en vertu du régime de pension des travailleurs indépendants ou d'un autre régime de pension, l'application des §§ 2 et 3 ne peut avoir pour effet de faire cotiser l'intéressé, à partir du trimestre au cours duquel cette pension ou cet avantage prend cours, sur un revenu supérieur au revenu annuel que l'intéressé peut, pour l'année en cause, cumuler avec la prestation dont il bénéficie. Lorsque le mari ou l'épouse de l'assujetti bénéficie d'une pension de retraite dont le montant a été fixé en tenant compte de la déclaration suivant laquelle le revenu professionnel du conjoint ne dépasse pas le montant autorisé par la législation en vertu de laquelle la pension a été accordée, l'application des §§ 2 et 3 ne peut avoir pour effet de faire cotiser cet assujetti sur un revenu supérieur audit montant, tel qu'il est fixé pour l'année en cause.

Les dispositions de l'alinéa précédent ne dérogent pas, en ce qui concerne les intéressés rentrant dans le groupe d'assujettis visé à l'article 12, § 1e, aux dispositions dudit § 1e. »

ONTWERP VAN WET

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Middenstand, van Onze Minister van Sociale Zaken en van Onze Staatssecretaris voor Middenstand en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Middenstand, Onze Minister van Sociale Zaken en Onze Staatssecretaris voor Middenstand zijn gelast in Onze Naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

ARTIKEL 1

Artikel 11, § 5, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, gewijzigd door de wetten van 6 februari 1976 en 24 december 1976, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 5. Wanneer een rust- of overlevingspensioen of een gelijkaardig voordeel, voor de betaling waarvan voorwaarden gesteld zijn met betrekking tot de uitoefening van een beroepsbezighed, effectief betaalbaar is aan de onderworpen krachtens pensioenregeling voor zelfstandigen of een andere pensioenregeling, mag de toepassing van de §§ 2 en 3 niet tot gevolg hebben de belanghebbende, met ingang van het kwartaal waarin dat pensioen of dat voordeel ingaat, bijdragen te doen betalen op een hoger inkomen dan het jaarlijks inkomen dat de belanghebbende, voor het betrokken jaar, mag cumuleren met de uitkering die hij geniet. Wanneer de man of de vrouw van de onderworpen een rustpensioen geniet, waarvan het bedrag vastgesteld werd rekening houdend met de verklaring volgens dewelke het bedrijfsinkomen van de echtgenoot het bedrag toegelaten door de wetgeving krachtens dewelke het pensioen werd toegekend niet overschrijdt, mag de toepassing van de §§ 2 en 3 niet tot gevolg hebben deze onderworpen bijdragen te doen betalen op een inkomen hoger dan genoemd bedrag, zoals dat werd vastgesteld voor het betrokken jaar.

De bepalingen van voorgaand lid doen geen afbreuk, wat betreft de belanghebbenden welke tot de groep onderworpen behoren bedoeld in artikel 12, § 1, aan de bepalingen van deze § 1. »

ART. 2

L'article 16 du même arrêté, modifié par l'arrêté royal n° 74 du 10 novembre 1967 et par la loi du 9 juin 1970, est remplacé par la disposition suivante :

« Article 16. — § 1er. Les organismes perceuteurs sont chargés du recouvrement des cotisations, au besoin par la voie judiciaire.

§ 2. Le recouvrement des cotisations prévues par le présent arrêté se prescrit par cinq ans à compter du 1er janvier qui suit l'année pour laquelle elles sont dues.

La prescription est interrompue :

1° de la manière prévue par les articles 2244 et suivants du Code civil;

2° par une lettre recommandée de l'organisme chargé du recouvrement, réclamant les cotisations dont l'intéressé est redevable;

3° par une lettre recommandée envoyée par l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants dans le cadre de la mission qui lui est dévolue par l'article 21, § 2, 1°, et mettant l'intéressé en demeure de s'affilier à une caisse d'assurances sociales.

Le Roi détermine la prise de cours du délai de prescription en ce qui concerne les cotisations de régularisation dues dans les cas visés à l'article 11, § 4.

§ 3. Les actions en répétition de cotisations payées indûment se prescrivent par cinq ans à compter du 1er janvier de l'année qui suit celle au cours de laquelle les cotisations indues ont été payées.

La prescription est interrompue :

1° de la manière prévue par les articles 2244 et suivants du Code civil;

2° par une lettre recommandée adressée par l'intéressé à l'organisme qui a perçu les cotisations et réclamant le remboursement des cotisations payées indûment. »

ART. 3

L'article 1er de la présente loi produit ses effets à partir du 1er janvier 1984.

L'article 2 entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 28 mars 1984.

BAUDOUIN.

Par le Roi :

Le Ministre des Classes moyennes,

L. OLIVIER.

ART. 2

Artikel 16 van hetzelfde besluit, gewijzigd door het koninklijk besluit nr. 74 van 10 november 1967 en door de wet van 9 juni 1970, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 16. — § 1. De inningsorganismen zijn belast met de invordering van de bijdragen, zo nodig langs gerechtelijke weg.

§ 2. De vordering van de in dit besluit voorziene bijdragen verjaart na vijf jaar te rekenen vanaf de 1ste januari die volgt op het jaar waarvoor zij verschuldigd zijn.

De verjaring wordt gestuit :

1° op de wijze bepaald in de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek;

2° met een aangetekende brief waarbij het organisme dat belast is met de invordering de door de betrokkenen verschuldigde bijdragen opvordert;

3° met een aangetekende brief door het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen verzonden in het raam van de in artikel 21, § 2, 1°, aan dat Instituut toevertrouwde opdracht en waarbij de betrokkenen aangemaand wordt aan te sluiten bij een sociaal-verzekeringsfonds.

De Koning bepaalt wanneer de verjaringstermijn ingaat wat de bijdragen betreft tot regularisatie verschuldigd in de gevallen bedoeld in artikel 11, § 4.

§ 3. De vorderingen tot terugbetaling van ten onrechte betaalde bijdragen verjaren na vijf jaar te rekenen vanaf de 1ste januari van het jaar dat volgt op datgene waarin de onverschuldigde bijdragen werden betaald.

De verjaring wordt gestuit :

1° op de wijze bepaald in de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek;

2° met een aangetekende brief door de betrokkenen gericht aan het organisme dat de bijdragen heeft geïnd en waarbij hij de terugbetaling van de ten onrechte betaalde bijdragen vordert. »

ART. 3

Artikel 1 van deze wet heeft uitwerking vanaf 1 januari 1984.

Artikel 2 treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 28 maart 1984.

BOUDEWIJN.

Van Koningswege :

De Minister van Middenstand,

L. OLIVIER.

(5)

668 (1983-1984) N. 1

Le Ministre des Affaires sociales,

J.-L. DEHAENE.

De Minister van Sociale Zaken,

J.-L. DEHAENE.

Le Secrétaire d'Etat aux Classes moyennes,

E. KNOOPS.

De Staatssecretaris voor Middenstand,

E. KNOOPS.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, huitième chambre, saisi par le Ministre des Classes moyennes, le 9 décembre 1983, d'une demande d'avis sur un projet de loi « modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants et permettant l'égalisation, avec le régime des travailleurs salariés, en ce qui concerne les prestations familiales revenant à certains enfants bénéficiaires dans le régime des travailleurs indépendants », a donné le 26 janvier 1984 l'avis suivant :

I. Observation préalable

Le présent avant-projet de loi ne paraît pas avoir été soumis à l'accord du Ministre des Finances, conformément à l'article 6 de l'arrêté royal du 5 octobre 1961 portant organisation du contrôle administratif et budgétaire. En fait, il n'est donc pas en état d'être examiné par le Conseil d'Etat. Cependant, vu l'urgence relative que revêt l'avant-projet, le Conseil d'Etat consent néanmoins à formuler dès à présent les observations suivantes.

II. Intitulé

A l'occasion de l'examen du dispositif, il sera proposé d'écartier l'article 3 de l'avant-projet. Si le Gouvernement se rallie à cette suggestion, l'intitulé pourrait s'énoncer comme suit : « Projet de loi modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants. »

III. Préambule

Lorsque l'accord susvisé aura été obtenu, il devra faire l'objet d'une référence à insérer dans le préambule avant la référence à l'avis du Conseil d'Etat.

IV. Dispositif**ARTICLE 1er**

La phrase liminaire vise plus particulièrement le paragraphe 5 de l'article 11. Ce paragraphe n'a été modifié que par les lois du 6 février et du 24 décembre 1976. Il y a lieu, dès lors, de supprimer la référence aux lois du 9 juin 1970 et du 23 décembre 1974.

Au dernier alinéa, il est question des « ...dispositions des deux derniers alinéas dudit § 1er ». Ce paragraphe ne comptant actuellement que deux alinéas, on écrira simplement : « ...dispositions dudit § 1er ».

ART. 2

Dans le texte néerlandais on écrira au § 2, 1° : « op de wijze bepaald ... » au lieu de « op de wijze voorzien ... ». Cette observation vaut également pour le § 3, 1°.

Les dispositions du 2° et du 3° seraient plus correctement rédigées comme suit :

« 2° par une lettre recommandée de l'organisme chargé du recouvrement, réclamant les cotisations dont l'intéressé est redevable;

3° par une lettre recommandée envoyée par l'Institut ..., et mettant l'intéressé en demeure de s'affilier à une caisse d'assurances sociales. »

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeeling wetgeving, achtste kamer, de 9e december 1983 door de Minister van Middenstand verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « waarbij het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen wordt gewijzigd en waarbij een gelijkschakeling, met het stelsel voor werkneiders, mogelijk wordt gemaakt wat de gezinsbijslag betreft die aan bepaalde rechtgevende kinderen van de regeling voor zelfstandigen toekomt », heeft de 26e januari 1984 het volgend advies gegeven :

I. Voorafgaande opmerking

Het voorontwerp geeft er geen blijk van dat het, conform artikel 6 van het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 tot regeling van de administratieve en begrotingscontrole, voor akkoord aan de Minister van Financiën is voorgelegd. Eigenlijk is het dus niet in staat om door de Raad van State in behandeling te worden genomen. Daar het echter een zekere urgente vertoont, wil de Raad van State niettemin nu reeds de hiernavolgende opmerkingen maken.

II. Het opschrift

Bij de besprekking hierna van het dispositief zal worden voorgesteld artikel 3 van het voorontwerp weg te laten. Gaat men op dat voorstel in, dan kan het opschrift als volgt luiden : « Ontwerp van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen. »

III. De aanhef

Eens voormeld akkoord verkregen, zal het voorwerp moeten uitmaken van een verwijzing in de aanhef, vóór die naar het advies van de Raad van State.

IV. Het dispositief**ARTIKEL 1**

De inleidende zin heeft inzonderheid betrekking op § 5 van artikel 11. Deze paragraaf werd enkel gewijzigd bij de wetten van 6 februari en 24 december 1976. Om deze reden schrappe men de verwijzing naar de wetten van 9 juni 1970 en 23 december 1974.

In het laatste lid wordt gewaagd van « ... de laatste twee ledelen van genoemde § 1 ». Daar bedoelde paragraaf 1 momenteel slechts twee ledelen omvat, schrijve men gewoon : « ... deze § 1 ».

ART. 2

In de Nederlandse versie van § 2, 1°, schrijve men « op de wijze bepaald ... » in plaats van « op de wijze voorzien ... ». Die opmerking geldt mede voor § 3, 1°.

Voor de nieuwe bepalingen van 2° en 3° zou de volgende lezing correcter zijn :

2° met een aangetekende brief waarbij het organisme dat belast is met de invordering de door de betrokken verschuldigde bijdragen opvordert;

3° met een aangetekende brief door het Rijksinstituut ... verzonden in het raam van de in artikel 21, § 2, 1°, aan dat Instituut toevertrouwde opdracht en waarbij de betrokken aangemaand wordt aan te sluiten bij een sociaal-verzekeringsfonds. »

Dans le texte néerlandais du dernier alinéa du § 2, il convient d'écrire : « De Koning bepaalt wanneer de verjaringstermijn ingaat ... » au lieu de « De Koning bepaalt de ingang van de verjaringstermijn ... »

Le nouveau texte du § 3, 2e, gagnerait à être rédigé comme suit : « par une lettre recommandée adressée par l'intéressé à l'organisme qui a perçu les cotisations et réclamant le remboursement des cotisations payées indûment ».

ART. 3

L'article 1er de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales des travailleurs indépendants habilite le Roi à arrêter le régime des prestations familiales dans le cadre du statut social des travailleurs indépendants. L'exposé des motifs du présent avant-projet de loi, relève qu'en dépit de cette habilitation, l'on pourrait s'interroger sur le pouvoir du Roi d'assimiler, en ce qui concerne leur régime d'allocation familiales, certains indépendants aux travailleurs salariés. Des doutes se seraient élevés sur ce point, semble-t-il, à cause de la manière dont, au cours des travaux préparatoires de la loi de redressement du 10 février 1981 relative aux Classes moyennes, le ministre compétent a commenté la disposition de l'article 3, § 3, de cette loi.

Cette disposition s'énonce comme suit :

« Article 3. — ... § 3. Les bonus éventuels des secteurs du statut social des travailleurs indépendants autres que celui des pensions sont, à partir de 1982, affectés par priorité à la couverture des intérêts de cette dette cumulée non encore amortie. »

Commentant cette disposition, le ministre compétent a déclaré :

« A cet égard, il est indiqué que pour dégager des bonus dans les secteurs du statut social autres que les pensions on ne peut aboutir à la révision à la hausse des prestations sauf indexation, dans le cadre de la présente loi (1). »

Dans l'exposé des motifs du présent avant-projet de loi, les ministres intéressés estiment pouvoir conclure que les bonus visés par la disposition reproduite ci-dessus « ne (peuvent) être amputé(s) par des prestations nouvelles ou par une augmentation hors indice des prestations existantes ».

Le Conseil d'Etat considère que cette conclusion ne se justifie pas. A supposer que la déclaration du ministre compétent rapportée ci-dessus implique l'interdiction que le Gouvernement y voit, elle serait dépourvue de toute autorité, car elle serait inconciliable avec le texte de la disposition de loi considérée, lequel ne manque pas de clarté; en effet, il ne s'agirait pas alors d'une explication de cette disposition, mais d'un ajout, qui n'aurait, en tant que tel, aucune valeur juridique. Mais la déclaration en question n'implique même pas une telle interdiction : le ministre a simplement dit qu'il est « indiqué » de ne pas augmenter les prestations.

Le Conseil d'Etat estime dès lors que l'article 3 de l'avant-projet peut être omis; cet article est d'ailleurs non seulement inutile mais encore inopportun du point de vue de la technique juridique. D'abord parce que, attribuant au Roi un pouvoir bien défini, il empêchera le Roi d'invoquer par la suite la loi du 29 mars 1976 pour modifier les règles qu'il aura édictées en vertu de ce pouvoir. Ensuite parce que, eu égard au motif qui lui sert de fondement, l'adoption de l'article précité implique que le Roi ne pourra plus procéder à aucune augmentation des montants des allocations familiales qu'après une intervention expresse du législateur, ce qui est en contradiction avec l'article 1er de la loi du 29 mars 1976, que l'on laisse cependant inchangé. Enfin, parce que l'adoption de l'article 3 de l'avant-projet agraverait le

In de Nederlandse versie van het laatste lid van § 2, schrijve men : « De Koning bepaalt wanneer de verjaringstermijn ingaat ... » in plaats van « De Koning bepaalt de ingang van de verjaringstermijn ... »

De nieuwe tekst onder § 3, 2^e, kan beter geredigeerd worden als volgt : « met een aangetekende brief door de betrokken gerecht aan het organisme dat de bijdragen heeft geïnd, en waarbij hij de terugbetaling van de ten onrechte betaalde bijdragen vordert ».

ART. 3

Artikel 1 van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen maakt de Koning bevoegd om de regeling van de gezinsbijslag in het raam van het sociaal statuut der zelfstandigen vast te stellen. Volgens de memorie van toelichting van het onderhavige voorontwerp van wet zou men, deze bevoegdhedstoekenning ten spijt, zich vragen kunnen stellen over de bevoegdheid van de Koning om op het stuk van de regeling inzake kinderbijslag bepaalde zelfstandigen gelijk te stellen met de werknemers. Twijfel daaromtrent zou namelijk gewekt worden doordat gedurende de parlementaire voorbereiding van de herstelwet van 10 februari 1981 inzake de Middenstand de bevoegde minister artikel 3, § 3, van die wet op een bepaalde wijze heeft gecomenmarieerd.

Dat artikel 3, § 3, luidt als volgt :

« Artikel 3. — ... § 3. Vanaf 1982 worden de eventuele overschotten van de andere sectoren van het sociaal statuut der zelfstandigen dan de pensioenen bij voorrang aangewend om de interessen van deze gecumuleerde en nog niet gedelde schuld te dekken. »

De commentaar die de bevoegde minister bij deze bepaling gaf, luidde als volgt :

« In dit opzicht is het aangewezen dat met het oog op het vrijmaken van overschotten in de sectoren van het sociaal statuut, andere dan de pensioenen, deze reserves tot geen herzieningen in de zin van verhogingen van prestaties leiden, de indexering uitgezonderd, in het kader van deze wet (1). »

In de memorie van toelichting bij het huidig voorontwerp menen de betrokken ministers te mogen concluderen dat de overschotten waar de tekst van de geciteerde bepaling het over heeft « niet aangestast (mogen) worden door nieuwe uitkeringen of door de verhoging buiten index van bestaande uitkeringen ».

De Raad van State is van oordeel dat deze conclusie niet verantwoord is. Gesteld dat de hierboven aangehaalde verklaring van de bevoegde minister het verbod zou inhouden dat de regering erin leest, zou ze alle gezag missen, onverenigbaar als ze zou zijn met de duidelijke tekst van de wetsbepaling waar ze betrekking op heeft; ze zou dan immers geen verheldering van die bepaling zijn, maar een toevoeging eraan en als zodanig juridisch waardeloos. Maar bedoelde verklaring houdt zulk een verbod zelfs niet in : de minister heeft enkel gezegd dat het « aangewezen » is de uitkeringen niet te verhogen.

De Raad van State meent dan ook dat artikel 3 van het voorontwerp mag vervallen. Het is overigens niet alleen nutteloos, maar ook juridisch-technisch ongewenst. Ten eerste, aangezien het artikel aan de Koning een welomschreven bevoegdheid verleent, zal de Koning zich later niet op de wet van 29 maart 1976 kunnen beroepen om de door Hem op grond van die bevoegdheid uitgevaardigde regeling te wijzigen. Ten tweede houdt, in het licht van de reden die eraan ten grondslag ligt, de invoering van het artikel impliciet in dat elke verhoging van de bedragen inzake kinderbijslag enkel nog na een uitdrukkelijke tussenkomst van de wetgever door de Koning gerealiseerd zal kunnen worden, wat in tegenspraak komt met artikel 1 van de wet van 29 maart 1976, dat men nochtans ongewijzigd laat voortbestaan. Ten derde, de disharmonie

(1) Doc. Sénat 565 (1980-1981) - N° 1, p. 3.

(1) Parl. St., Senaat 565 (1980-1981) - Nr. 1, p. 3.

manque d'harmonie interne de la législation existante d'une autre manière encore, notamment en ce que l'article 1er de la loi du 29 mars 1976 soumet les arrêtés royaux à une délibération en Conseil des Ministres, obligation que l'article 3 de l'avant-projet ne prévoit pas.

La chambre était composé de :

Messieurs : G. BAETEMAN, président de chambre;
 J. NIMMEGEERS et J. BORRET, conseillers d'Etat;
 S. FREDERICQ et F. DE KEMPENEER, assesseurs de la section de législation;
 Madame : S. VAN AELST, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. BORRET.

Le rapport a été présenté par M. J. VERMEIRE, auditeur.

Le Greffier,
 S. VAN AELST.

Le Président,
 G. BAETEMAN.

Pour expédition délivrée au Ministre des Classes moyennes.

Le 14 février 1984.

Le Greffier en chef du Conseil d'Etat,

G. SCHOETERS.

binnen de bestaande wetgeving wordt bij aanneming van artikel 3 van het voorontwerp op nog een andere wijze vergroot, namelijk doordat artikel 1 van de wet van 29 maart 1976 voor de koninklijke besluiten overleg in Ministerraad oplegt, wat artikel 3 van het voorontwerp niet doet.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : G. BAETEMAN, kamervoorzitter;
 J. NIMMEGEERS en J. BORRET, staatsraden;
 S. FREDERICQ en F. DE KEMPENEER, assessoren van de afdeling wetgeving;
 Mevrouw : S. VAN AELST, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J. BORRET.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. VERMEIRE, auditeur.

De Griffier,
 S. VAN AELST.

De Voorzitter,
 G. BAETEMAN.

Voor uitgifte afgeleverd aan de Minister van Middenstand.

De 14e februari 1984.

De Hoofdgriffier van de Raad van State,

G. SCHOETERS.